

GEWESTELIJKE ENERGIEFISCALITEIT

De Vlaamse situatie

18 oktober 2023

Frederik Dewaele

Senior-adviseur-jurist VEKA

Bevoegdheidsverdeling

▶ Art. 170, §2 Grondwet

“§2. Geen belasting ten behoeve van de gemeenschap of het gewest kan worden ingevoerd dan door een decreet of een in artikel 134 bedoelde regel.

De wet bepaalt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde belastingen, de uitzonderingen waarvan de noodzakelijkheid blijkt.”

▶ Wet van 23 januari 1989

Art. 1. *In de gevallen die niet voorzien zijn in artikel 11 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, zijn de Gemeenschaps- en Gewestparlementen **niet gemachtigd om belastingen te heffen op de materies die het voorwerp uitmaken van een belasting door de Staat**, noch opcentiemen te heffen op belastingen en heffingen ten voordele van de Staat, noch kortingen hierop toe te staan behalve op minerale olie, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 25 juli 2018 betreffende de uitvoering en de financiering van de bodemsanering van tankstations en gasolietanks voor verwarmingsdoeleinden behalve op minerale olie, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 13 december 2002 betreffende de uitvoering en de financiering van de bodemsanering van tankstations.*

Welke Vlaamse energiefiscaliteit bestaat er?

- ▶ “Onrechtstreekse” gewestelijke energiefiscaliteit
 - Verminderingen onroerende voorheffing
 - Verminderingen registratierechten
 - Personenbelasting: effect zesde staatshervorming
- ▶ “Eigenlijke” gewestelijke energieheffingen
 - De Vlaamse energieheffing
 - Heffing op directe lijnen

De gewestelijke energiefiscaliteit en de onroerende voorheffing

Vermindering onroerende voorheffing

- ▶ Voorwaarden door de jaren gewijzigd en aangescherpt
- ▶ VANDAAG: artikel 2.1.5.0.1, §2 VCF
 - **50%** van de onroerende voorheffing gedurende **vijf jaar** voor gebouwde onroerende goederen waarvoor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen na 31 december 2022 is ingediend en die op 1 januari van het aanslagjaar een E-peil hebben van ten hoogste **E20**;
 - **100%** van de onroerende voorheffing gedurende **vijf jaar** voor gebouwde onroerende goederen waarvoor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen na 31 december 2022 is ingediend en die op 1 januari van het aanslagjaar een E-peil hebben van ten hoogste **E10**.
 - × *Enkel voor gedeeltelijke herbouw, herbouw, renovatie of nieuwbouw*
 - ↳ *Uitzondering: voor ingrijpende energetische renovatie (IER) nog **100%** vrijstelling als minstens **E60** wordt behaald*
 - × *Er moet voldaan zijn aan ALLE EPB-eisen*
 - × *Voordeel wordt voor resterende termijn overgedragen aan nieuwe eigenaar bij vervreemding*

De gewestelijke energiefiscaliteit en de registratierechten

Vermindering registratierechten

- ▶ **Artikel 2.9.4.2.12 VCF:** vermindering registratierechten tot **1%** als
 - 1° de verkrijger verbindt zich ertoe aan de aangekochte woning een IER, een gedeeltelijke herbouw, of een herbouw uit te voeren;
 - 2° de verkrijger heeft binnen een termijn van zes jaar vanaf de datum van de authentieke aankoopakte een EPB-aangifte laten indienen waaruit blijkt dat de werken die aan de aangekochte woning uitgevoerd zijn, betrekking hebben op werken als vermeld in punt 1° en dat is voldaan aan alle EPB-eisen die op de omgevingsvergunning(en) voor stedenbouwkundige handelingen van het specifieke bouwproject van toepassing zijn;
 - 3° de verkrijger is op de datum van de authentieke aankoopakte niet voor de geheelheid volle eigenaar van een andere woning of bouwgrond. Als er verschillende verkrijgers zijn, zijn ze op de vermelde datum niet samen voor de geheelheid volle eigenaar van een andere woning of bouwgrond;
 - 4° de verkrijger verbindt zich ertoe zijn inschrijving in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister te nemen op het adres van de aangekochte woning binnen zes jaar na de datum van de authentieke aankoopakte;
- x De koper die de voorwaarden, vermeld in 1°, 2° en 4°, niet is nagekomen, is aanvullende rechten verschuldigd.

De gewestelijke energiefiscaliteit en de personenbelasting

Personenbelasting

- ▶ **Zesde Staatshervorming**: de bevoegdheid voor de belastingvermindering voor bepaalde uitgaven voor het verwerven of behouden van een woning werd overgedragen aan de gewesten.
 - Conform artikel 5/5, §4, eerste lid, 5° van de Bijz. Financieringswet zijn de gewesten exclusief bevoegd geworden voor de belastingverminderingen en belastingkredieten met betrekking tot energiebesparende uitgaven in een woning met uitzondering van de interesten die betrekking hebben op leningovereenkomsten als bedoeld in artikel 2 van de economische herstelwet van 27 maart 2009.
- ▶ Via artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 werd de in het **KB/WIB1992** vermelde R-waarde waaraan een dergelijke investering dient te voldoen verstrengd naar 4,5 meter kelvin per watt. Voorheen betrof dit slechts 2,5.
- ▶ Afschaffing voordeel vanaf 2017. Via artikel 46 van het Programmadedcreet van 23 december 2016 werd aan artikel 145⁴⁷, eerste lid, van het WIB1992 de woorden "*voor zover de uitgaven uiterlijk op 31 december 2017 werkelijk zijn betaald en betrekking hebben op werken die worden verricht in het kader van een overeenkomst die uiterlijk 31 december 2016 werd gesloten en waarvoor uiterlijk 31 december 2016 een voorschot werd betaald*" toegevoegd.
- ▶ Indien de werken dus plaatsvonden in 2017 was zodoende de verstrengde eis van 4,5 m²/KW toch nog van toepassing.

De Vlaamse energiehelling

Vlaamse energieheffing

- ▶ Oorspronkelijk in Elektriciteitsdecreet en Aardgasdecreet
- ▶ Titel XIV Energiedecreet

- Heffing ter financiering van de VREG
- Belastingplichtige: de distributienetbeheerders
- Belastbare grondslag: de injectie van elektriciteit en aardgas in hun net
- Progressief tarief

- Nooit in werking getreden want financiering regulator vanuit de begroting

Vlaamse energiehelling

- ▶ Regering Bourgeois: beslissing om de dotatie van de VREG niet langer rechtstreeks te financieren vanuit de middelenbegroting, maar via een heffing t.v.v. Energiefonds
 - ▶ Hoe regelen? Activering van Titel XIV? Aanpassingen? Nieuw systeem?
- Nieuwe heffing op basis van afname door eindgebruiker echter niet mogelijk wegens fiscale non bis in idem

Vlaamse energiehelling: niet weerhouden piste

- ▶ Heffing ingesteld op de exploitatie van een elektriciteitsdistributienet of aardgasdistributienet of plaatselijk vervoernet
- ▶ Belastingplichtige: de werkmaatschappij
- ▶ De heffing wordt berekend op een hoeveelheid elektrische stroom, uitgedrukt in gigawattuur (GWh), die gelijk is aan de hoeveelheid stroom die jaarlijks wordt geïnjecteerd op de gezamenlijke elektriciteitsdistributienetten waarvan een werkmaatschappij de exploitatie uitoefent, verminderd met de hoeveelheid stroom die jaarlijks vanuit die netten op een ander distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt geïnjecteerd.
- ▶ Parallele bepaling voor aardgas, maar op basis van geïnjecteerde hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in gigawattuur (GWh) calorische bovenwaarde, vrijstelling voor Baarle-Hertog,
- ▶ Forfaitair Tarief: 79,00 euro per hoeveelheid elektrische stroom, uitgedrukt in GWh of 44 euro per hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in GWh calorische bovenwaarde

Vlaamse energiehelling: definitieve piste

- ▶ Via regeringsamendementen werd voorgaande ontwerpregeling in Vlaams Parlement echter vervangen door een volledig nieuwe regeling:
- ▶ Belastbare grondslag: maandelijkse heffing per afnamepunt op
 - een elektriciteitsdistributienet;
 - het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;
 - een gesloten distributienet van elektriciteit.
- ▶ Belastingplichtige: elke afnemer die in de loop van het heffingsjaar titularis was van een afnamepunt
- ▶ Tarief: 15 eurocent per maand per afnamepunt

Vlaamse energieheffing: geschatte opbrengst

$\pm 3,3$ miljoen aansluitingspunten x 0,15 euro x 12 maanden
= **$\pm 5,94$ miljoen euro**

→ Jaarlijkse indexering heffing op basis van indexcijfer consumptieprijzen basis dec. 2014.

Vlaamse energieheffing: aanpassing tarief

▶ 2015: aanpassing begroting

→ Keuze om vanaf 2015 ook calls groene warmte (3,7 miljoen euro) te financieren via deze heffing

→ Via programmadecreet medio 2015 verhoging tarief doorvoeren:

- van 1 januari tot en met 30 juni 2015: 15 eurocent;
- van 1 juli tot en met 31 december: 34 eurocent;
- vanaf 1 januari 2016: 25 eurocent.

+ jaarlijkse indexering!

Vlaamse energieheffing: inning

©King Features Syndicate.

Vlaanderen
is energie

Vlaamse energiehelling: inning

▶ Rechtstreekse inning door overheid is kosten-inefficiënt, daarom gebruik van techniek van een “belastinggaarder”.

→ Inning via de toegangshouder van het afnamepunt via diens afrekeningsfacturen en slotfacturen
→ BTW-problematiek

▶ Toegangshouder bezorgt uiterlijk 20ste dag van elke trimester aan Vlabel een overzicht van de in de vorige trimester geboekte heffingen

▶ Doorstorting 30ste dag van een trimester op rekening Vlabel

▶ Mogelijkheid tot uitstel van eerste storting tot 30 juli 2015

Vlaamse energiehelling: inning

- ▶ Om rekening te houden met de heffingen die hem niet volledig gestort zouden worden door afnemers, mag elke toegangshouder een forfait van 0,5 procent afhouden van de heffingen die in rekening worden gebracht op de afrekeningsfacturen en slotfacturen.
- ▶ Als het totaal bedrag van de niet-invorderbare schuldvorderingen hoger is dan het jaarlijks bedrag van het forfait, wordt het verschil door de toegangshouder in mindering gebracht van het bedrag van de heffing dat de toegangshouder op de volgende vervaldatum moet storten.
- ▶ Als het totaal bedrag van de niet-invorderbare schuldvorderingen lager is dan het jaarlijks bedrag van het forfait bedoeld in het eerste lid, wordt het verschil door de toegangshouder opgeteld bij het bedrag van de heffing dat de toegangshouder op de volgende vervaldatum moet storten.

Vlaamse energiehelling: controle

Artikel 13.1.6 Energiedecreet: verregaande controlemogelijkheden VLABEL

- ▶ De controleambtenaren zijn van rechtswege gemachtigd om bij de heffingsplichtigen en bij derden inlichtingen te nemen, gegevens op te zoeken en te verzamelen die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige. De heffingsplichtige of elke derde die over de gevraagde gegevens beschikt, is verplicht die inlichtingen te verstrekken op eenvoudig verzoek van de ambtenaren.
- ▶ De ambtenaren zijn van rechtswege gemachtigd om bij de heffingsplichtige en bij derden alle boeken, stukken of registers op te vragen en in te kijken die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige. De heffingsplichtige of elke derde die over de gevraagde boeken, stukken of registers beschikt, is verplicht die voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren. De ambtenaren kunnen de boeken, stukken of registers ter plaatse inkijken of meenemen tegen afgifte van een ontvangstbewijs.

Vlaamse energiehelling: controle

- ▶ De ambtenaren hebben toegang, na voorlegging van hun legitimatiebewijs en met een voorafgaande rechterlijke machtiging van de politierechtbank, tot de bedrijfslokalen van de heffingsplichtige om vaststellingen te kunnen doen die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige.
- ▶ Alle inlichtingen, stukken, processen-verbaal, of akten die de ambtenaren in de uitoefening van hun functie ontdekken of krijgen, rechtstreeks of door tussenkomst van een bestuursdienst van de Staat, met inbegrip van de parketten en de griffies van de hoven en de rechtbanken, de administraties van de gemeenschappen en gewesten, de provincies en de gemeenten en de organen en de instellingen van openbaar nut, kunnen door het Vlaamse Gewest worden aangewend om de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige vast te stellen.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

PRO MEMORIE

- Heffing op de afnamepunten van elektriciteit op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of een gesloten distributienet van elektriciteit
 - Beperkt tot materiele bevoegdheid gewesten dus geen heffing op transmissienet
- Geïntroduceerd in 2015 voor de financiering van de VREG
- Verhoogd midden 2015 voor bijkomende financiering groene warmte
- Geïnd door de leverancier namens de Vlaamse overheid
- Minimaal tarief:
 - van 1 januari tot en met 30 juni 2015 : 15 eurocent/maand;
 - van 1 juli 2015 tot en met 31 december 2015 : 34 eurocent/maand;
 - vanaf 1 januari 2016 : 25 eurocent/maand.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

Via programmadecreet 18 december 2015 vanaf 1 maart 2016 fundamentele hervorming en verhoging:

- Aanpassing tariefstructuur, maar belastbare materie verandert niet
- Doel aanpassing o.a. financiering VREG, groene warmte en groene stroom (zowel overschot als “nieuwe” engagements)

→ Beoogde opbrengst 492 miljoen euro/jaar

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

- MAAR Raad van State geeft negatief advies:
 - fiscaal *non bis in idem*– beginsel geschonden
 - Tariefstructuur sluit te nauw aan bij belastbare materie federale bijdrage

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

De minister zet door...

- Programmadecreet van 18 december 2015
- Argumentatie a contrario...
- RvS maakt geen onderscheid tussen “belastbare materie” en “belastbare grondslag”
 - “Belastbare materie” is volgens het Grondwettelijk Hof immers het element dat aanleiding geeft tot de belasting, de situatie die of het feit dat leidt tot het verschuldigd zijn van de belasting .
 - “Belastbare materie” moet worden onderscheiden van de “belastbare grondslag”, die het bedrag is waarop de belasting wordt berekend. Het is ten aanzien van materies die reeds het voorwerp van een federale belasting uitmaken, dat de gemeenschappen en de gewesten geen nieuwe belastingen mogen heffen, en van het “belastbare feit” dat de concrete voorwaarde is die vervuld moet zijn voor de toepassing van de belasting.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

Aantal precedentes Gr. Hof m.b.t. onderscheid tussen belastbare materie en belastbare grondslag worden aangehaald:

- ▶ De verhouding tussen de onroerende voorheffing en de leegstandheffing (arrest nr. 44/2008):
 - De belastbare materie van de onroerende voorheffing zijn de inkomsten uit in België gelegen onroerende goederen (artikel 249 van het WIB 1992). De heffingsgrondslag is het kadastraal inkomen (KI).
 - De belastbare materie van de leegstandheffing is het zakelijke recht op leegstaande of verwaarloosde gebouwen en op leegstaande, verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare woningen die zijn opgenomen in een daartoe bestemde inventaris. Volgens het Hof is dat niet hetzelfde zodat het Vlaamse Gewest wel degelijk het KI als belastbare grondslag mocht hanteren.
- ▶ Een gelijkaardige redenering maakte het Hof overigens met betrekking tot een gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen (arrest nr. 119/2007).

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

- ▶ De verhouding tussen de meerwaardebelasting en de planbatenheffing (arrest nr. 50/2011):
 - de belastbare materie van de meerwaardebelasting is volgens het Hof een “verwezenlijkte” meerwaarde, terwijl de belastbare materie van de planbatenheffing een “potentiële” meerwaarde is.
- ▶ Een gelijkaardige redenering was eerder reeds terug te vinden in arrest nr. 86/2000.
 - RvS negatief advies: de gewestelijke heffing zou een samenloop creëren tussen het artikel 90, 8° van het WIB 1992, waarbij de meerwaarden die gerealiseerd worden op de verkoop en vervreemding van goederen belast worden
 - Gr. Hof niet akkoord met RvS

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

Onderscheid belastbare materie bij federale bijdrage vs Vlaamse energieheffing:

- Belastbare materie federale bijdrage is het verbruik: heffing is kilowattuur gebaseerd
- Belastbare materie Vlaamse energieheffing is het louter beschikken over een afnamepunt, ongeacht verbruik
- Federale bijdrage is niet noodzakelijkerwijs per afnamepunt maar is per factuur
- Vlaamse energieheffing is per afnamepunt
- Vlaamse energieheffing was principieel ook verschuldigd bij nulverbruik (prosumenten, leegstand); Prosumenten en leegstand vallen buiten toepassingsgebied federale bijdrage
 - ongeveer 30.000 PV-nulverbruikers en ongeveer 14.000 woningen die meer dan 12 maanden continu leegstaan!

Quid Waalse “redevance de raccordement”?

- Jaarlijkse vergoeding per aansluiting van de in het Waalse Gewest gevestigde eindafnemer

Vlaanderen
is energie

Zuiver kilowattuur gebaseerd!

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

► Consequenties voor keuze afnamepunt als belastbare materie:

- Appartementsgebouwen:

 - privatieve delen en gemeenschappelijke delen

- Alleenstaanden vs. Gezinnen

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

TARIEFSTRUCTUUR

Categorie	Totale heffing (euro/jaar)	Aantal afnamepunten per categorie
Categorie A	25	282.997
Categorie B (tot 5MWh)	100	2.227.083
Categorie C (5-10 MWh)	130	467.629
Categorie D (10-20 MW)h	290	192.096
Categorie E (20-50 MW)h	770	74.748
Categorie F (50-100 MWh)	1.300	20.005
Categorie G (100-500 MWh)	1.850	16.019
Categorie H (500 MWh-1 GWh)	2.600	2.450
Categorie I (1 GWh-5 GWh)	6.500	2.016
Categorie J (5 GWh-20 GWh)	16.000	452
Categorie K (20-GWh-50 GWh)	30.000	114
Categorie L (50 GWh-100 GWh)	75.000	34
Categorie M (100 GWh-250 GWh)	100.000	15
Categorie N (+250 GWh)	120.000	12
TOTAAL		3.285.670

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

PROGRAMMADECREET VAN 18 DECEMBER 2015: inningswijze

- ▶ Procedure bepaald in artikel 14.2.2 van het Energiedecreet
 - De heffing wordt voor rekening van het Vlaamse Gewest geïnd door de toegangshouder (lees: de leverancier) van het afnamepunt via diens afrekeningsfacturen en slotfacturen.
 - Indien er gedurende een bepaald kalenderjaar voor een afnamepunt echter meerdere achtereenvolgende toegangshouders in het toegangsregister zijn opgenomen, dan wordt de heffing *pro rata temporis* door elk van die toegangshouders aangerekend en geïnd.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

Het jaarverbruik waarop de categorieën, waarin de heffingsplichtigen worden ingedeeld, zijn gebaseerd, wordt berekend op basis van de voortschrijdende jaarlijkse som van de afnamen.

Indien die gegevens echter niet beschikbaar zijn, wordt een extrapolatie gebruikt:

- in geval van een maandelijkse facturatie wordt er gerekend op basis van de afnamegegevens van de laatste twaalf maanden en indien deze gegevens niet beschikbaar zijn een lineaire extrapolatie op basis van de meest recente gegevens over een periode van twaalf maanden;
- in geval van een jaarlijkse facturatie wordt er gerekend op basis van de verbruiksgegevens over de twaalf maanden die voorafgaan aan de einddatum van de periode waarop de factuur betrekking heeft, eventueel geëxtrapoleerd *pro rata temporis*. Indien de verbruiksgegevens waarop de factuur betrekking heeft niet overeenstemmen met een periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de einddatum van de periode waarop de factuur betrekking heeft, dan worden de verbruiksgegevens waarop de factuur betrekking heeft geëxtrapoleerd *pro rata temporis*, waarbij gebruik wordt gemaakt van in de elektriciteitsmarkt vastgelegde verbruiksprofielen.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

- Indien de vorige meteropname exact één jaar geleden plaats vond, dan is het jaarverbruik gelijk aan het verbruik gemeten bij deze opnames.
- Indien de verbruiksperiode tussen de jaarlijkse meteropnames korter of langer is dan 365 dagen, dan zal het verbruik gemeten bij deze opnames geëxtrapoleerd worden tot 365 dagen aan de hand van de in de elektriciteitsmarkt vastgelegde verbruiksprofielen.
- Indien er een opname plaats vindt tussen de jaarlijkse meteropnames, bijvoorbeeld naar aanleiding van een verhuis, een leverancierswissel, een metervervanging of een afsluiting van de meter, dan moet uw leverancier uw jaarverbruik bepalen aan de hand van het laatste gemeten verbruik dat via de afrekening gefactureerd wordt. Het gemeten verbruik wordt dan geëxtrapoleerd tot 365 dagen aan de hand van de in de elektriciteitsmarkt vastgelegde verbruiksprofielen.

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

- zes zaken werden ingesteld bij het Grondwettelijk Hof tegen de hervormde energieheffing (art. 129 tot 134 van het programmadecreet van 18 december 2015):
 - vier burgers (rolnummers 6353, 6366, 6369 en 6410)
 - Test-Aankoop (rolnummer 6419)
 - PVDA (rolnummer 6426)
- Bij wege van arrest nr. 70/2016 van 11 mei 2016 werd een verzoek tot schorsing verworpen wegens “geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel”

Vlaamse Energieheffing: Turteltaks

- ▶ Arrest nr 83/2017
- ▶ Gr. Hof besliste tot vernietiging, maar handhaaft de gevolgen voor het verleden én tot eind 2017
- ▶ Quid Waalse redevance de raccordement?

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

Back to the drawing board voor een TER-versie

- Vanaf 2018 terug naar het systeem van maandelijkse forfaitaire heffing
- maar wel met de door de RvS eerder gesuggereerde diversificatie naargelang aansluitingsniveau en aard afnemer
- Inningswijze via leverancier (toegangshouder) blijft behouden
- Controlemechanismen Vlabel blijven behouden

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

- Belastingplichtige = elke afnemer voor elk afnamepunt op
 - het elektriciteitsdistributienet;
 - het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
 - een gesloten distributienet van elektriciteit;
 - het transmissienet, met inbegrip van de netten vermeld in artikel 2, 41° en 42°, van de federale Elektriciteitswet.
- Het geheel van afnamepunten van een gesloten distributienet en van een gesloten industrieel wordt echter als één afnamepunt beschouwd. De heffing is in dat geval verschuldigd door de afnemer die volgens het toegangsregister titularis was van het afnamepunt op het transmissienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het elektriciteitsdistributienet.

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

- Tarifair onderscheid tussen:
 - Laagspanning
 - Residentiële afnemer: €0,42/maand
 - Niet-residentiële afnemer: €7,87/maand
 - Middenspanning: €150/maand
 - Hoogspanning: €875/maand
- Vrijstelling 0-tarief voor residentiële afnemer die beschermde afnemer is (pro rata temporis)
 - Vanaf 2023 werd het tarief voor *alle* residentiële afnemers op laagspanning integraal op 0 euro geplaatst
 - Heffing dus de facto enkel nog van toepassing op niet-residentiële laagspanning, op middenspanning en op hoogspanning

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

- OVERZICHTSTABEL DOOR DE JAREN HEEN GEÏNDEXEERDE TARIEVEN

Categorie (€/maand)		2018	...	2021	2022	2023
Afnemer op laagspanning	Residentiële afnemer	0,42		0,43	0,45	0
	Niet-residentiële afnemer	7,87		8,15	8,49	9,54
	Beschermde afnemer	0		0	0	0
Afnemer op middenspanning		150		155,51	161,98	181,85
Afnemer op hoogspanning		875		907,18	944,91	1060,83

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

- Quid wijzigingen tijdens loop van de maand?
- Als in de loop van de maand
 - ... een afnamepunt wordt weggenomen, dan wordt het tarief toegepast pro rata temporis voor de periode dat het afnamepunt bestond.
 - ... een nieuw afnamepunt wordt aangesloten op één van de netten dan is de heffing voor dat afnamepunt voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de aansluiting.
 - ... een afnamepunt dat is aangesloten op één van de netten wordt aangepast waardoor het van spanningsniveau verandert, dan is het tarief van de spanningscategorie waartoe het na wijziging behoort voor het eerst verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de wijziging.
 - ... het statuut van de afnemer wijzigt tussen residentiële en niet-residentiële afnemers betreft wordt dit onderscheid met betrekking tot elk afnamepunt op laagspanning, voor toepassing van elke heffingsmaand gemaakt aan de hand van de situatie zoals deze van toepassing was op de eerste dag van die maand. Het afnamepunt in kwestie behoudt die status tot en met de laatste dag van diezelfde maand.

Vlaamse Energieheffing: Tommeltol

- Vrijstelling voor internationale organisaties en Europese instellingen die op basis van een zetelakkoord of een verdrag in België van belastingen op hun officieel gebruik zijn vrijgesteld, en die in de loop van het heffingsjaar volgens het toegangsregister titularis waren van een afnamepunt worden vrijgesteld van de heffing.
- De organisaties en instellingen kunnen bij de toegangshouder van het afnamepunt de terugbetaling vragen van de bij hen, conform artikel 14.2.2, § 1, door de toegangshouder van het afnamepunt geïnde bedragen.
- Indien die toegangshouder dat bedrag op basis van de procedure, vermeld in artikel 14.2.2, § 2, al ten gunste van het Energiefonds heeft doorgestort, dan wordt het verschil door hem in mindering gebracht van het bedrag van de heffing dat de toegangshouder op de volgende vervaldatum moet storten.

De Vlaamse heffing op de exploitatie van een directe lijn

Directe lijnen & directe leidingen

Invoering nieuwe heffing op de exploitatie van een directe lijn

- Titel XIV, Hoofdstuk III van het Energiedecreet + overgangsmaatregel in artikel 15.3.5/7.
- Enkel voor directe *lijnen* niet voor directe *leidingen*
- Politiek ingevoerd als compensatie voor de versoepeling van de toestemmingsvoorwaarden
 - Directe lijnen dragen bij aan kosten ODV netbeheerders zonder dat de afnemer financieel bijdraagt bij de lasten ervan
- Nieuwe heffing vanaf 1 januari 2019 van toepassing op alle directe lijnen die de eigen site overschrijden ongeacht van wanneer zij dateren

Directe lijnen & directe leidingen

Belastingplichtige = de beheerder van de directe lijn

Belastbare materie:

- De exploitatie van een directe lijn die de eigen site overschrijdt
- De heffing wordt berekend op een hoeveelheid elektrische stroom uitgedrukt in megawattuur, die gelijk is aan de hoeveelheid stroom die jaarlijks in de directe lijn wordt geïnjecteerd.

= “maagdelijke” belastbare materie

≠ situatie Turteltaks

→ Geen schending van artikel 170, §2 GW of van de wet 23 januari 1989

→ expliciet bevestigt door RvS

Directe lijnen & directe leidingen

Belastingstarief

Het tarief van de heffing bedraagt:

1° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op laagspanning: **53,83 euro** per geïnjecteerde megawattuur;

2° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op middenspanning: **5,95 euro** per geïnjecteerde megawattuur;

3° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is: **0,36 euro** per geïnjecteerde megawattuur.

→ Indien de afnemer op diens eigen site echter aangesloten is op meerdere spanningsniveaus, dan wordt het tarief gehanteerd dat behoort tot het hoogste spanningsniveau waarop deze is aangesloten.

→ + Complexe indexeringsformule

Directe lijnen & directe leidingen

COMPLEXE INDEXERINGSFORMULE

- De heffing wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2020 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief te vermenigvuldigen met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen, dat per 1 januari van toepassing is, en te delen door het gewogen gemiddelde toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen dat op 31 december 2018 van toepassing was.
- Het tarief voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in de van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is eilandwerking is geïndexeerd aan de hand van het gewogen gemiddelde van het gedeelte van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbare dienstverplichtingen dat van toepassing is op zij die rechtstreeks aangesloten zijn op de transformatoren tussen het hoogspanningsnet en het middenspanningsnet.

Directe lijnen & directe leidingen

- Het gewogen gemiddelde wordt berekend door de optelsom van de getallen die bekomen worden door het van toepassing zijnde standaard tarief voor openbare dienstverplichtingen per netbeheerder te vermenigvuldigen met het aantal afnamepunten waarop dit tarief op de betreffende datum van toepassing is, te delen door het totale aantal afnamepunten in het Vlaamse Gewest die op de betreffende datum zijn aangesloten op het betrokken spanningsniveau.
- VREG stelt daarvoor de nodige gegevens ter beschikking aan VLABEL.

Directe lijnen & directe leidingen

Hoe wordt de heffing gevestigd?

- Inkomsten zijn toegewezen aan het energiefonds
- Doordat heffing is gebaseerd op geïnjecteerde megawattuur is meting noodzakelijk
- Decretale ODV voor de distributienetbeheerder om
 - alle heffingsplichtige nieuwe directe lijnen uit te rusten met meettoestel
 - alle heffingsplichtige oude directe lijnen uiterlijk tegen 31 december 2018 uit te rusten met meettoestel
 - VREG deelt telkens aan DNB mee bij wie
 - De kost van de meter en de plaatsing ervan is ten laste van de beheerder van de directe lijn.
- DNB bezorgt jaarlijks tegen 1 februari N+1 de meetgegevens voor jaar N aan VLABEL

Directe lijnen & directe leidingen

- Vóór 1 april van het jaar dat volgt op het heffingsjaar, wordt de heffing in het kohier ingeschreven en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die de Vlaamse Regering daarvoor heeft aangewezen.
= leidend ambtenaar VLABEL
- De heffingsplichtige moet de heffing betalen binnen twee maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden.
- Binnen een termijn van drie maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden, kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij VLABEL
- De beslissing is onherroepelijk als er geen vordering bij de rechtbank van eerste aanleg is ingesteld binnen de termijn, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.
 - m.a.w. binnen ten vroegste zes maanden na ontvangst AB bij geen beslissing na of drie maanden na kennisgeving beslissing in AB

Conclusies & bedenkingen

Vlaamse Energieheffingen

Zijn de Vlaamse energieheffingen (en de vrijstellingen) onderworpen aan de staatssteunregels?

NEEN:

→ Belastingen vallen buiten de werkingssfeer van artikel 107, lid 1, VWEU, tenzij de wijze van financiering van een steunmaatregel een integrerend deel uitmaakt van deze maatregel.

→ HvJ arrest *Distribution Casino France*: heffing is enkel staatssteun als er een dwingend bestemmingsverband bestaat tussen de inkomsten ervan en de uitgaven, waarbij de opbrengst van de heffing noodzakelijkerwijs voor de financiering van de steun wordt bestemd

→ Vlaamse Regering heeft ruime discretionaire bevoegdheid voor de aanwending van de middelen uit het Energiefonds

Wil natuurlijk niet zeggen dat het gebruik van de opbrengst van de heffing geen staatssteun kan uitmaken!

Vlaamse Energieheffingen

Quid toekomst?

- ▶ Slechts beperkt aantal eigenlijke energieheffingen met toch wel een gevoelige politieke historiek
- ▶ Belastingverminderingen bij specifieke gewestbelastingen worden echter ook ruim gebruikt als incentivering voor energetisch gebouwenbeleid

Wens naar verschuiving lasten in kader van defossilisering (VEKP)...

- Quid bestaande energieheffing?
 - Quid invoeren aardgasheffing?
 - Quid invoeren CO₂-heffing
- Niet gelukt deze regering
- Voer voor volgende regeerakkoord

Vlaanderen
is energie en klimaat

VOOR MEER INFORMATIE

Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

veka@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be